

Giovanni Pico della Mirandola

Filozof, poliglota

Potępał astrologię, pod koniec życia fanatyczny katolik

Kontynuacja arystotelizmu

Obserwacja, empiryczna weryfikacja twierdzeń

Człowiek kowalem swojego losu

Wolność, wielki potencjał, tworzenie siebie przez działania

Autor terminu "osobowość"

"O godności człowieka"

Manifest renesansowego humanizmu

Juan Luis Vives

Myśliciel, pedagog

Pacyfista, republikanin, krytyk monarchii dziedzicznej, przeciwnik scholastyki

Prekursor psychologii empirycznej

Miał trudną relację z kobietą urodą

Przeciwnik makijażu, ładnych ubrań

Juan Luis Vives

Myśliciel, pedagog

Pacyfista, republikanin, krytyk monarchii dziedzicznej, przeciwnik scholastyki

Prekursor psychologii empirycznej

Miał trudną relację z kobietą urodą

Przeciwnik makijażu, ładnych ubrań

Nauczanie wg. Vivesa

Edukacja państwowa

Ciekawość i obserwacja

Rozwój samodzielności

Język ojczysty jako pomocniczy

Ćwiczenia fizyczne

Nauczyciel szanujący i lubiący uczniów ze wzajemnością

- Nieskazitelność moralna i przeciętne zarobki
- Surowe kary ostatecznością

Współpraca rodziny ze szkołą

Okres próbny dla sprawdzenia predyspozycji

Erazm z Rotterdamu

Geert Geers

- Ksiądz katolicki
- Przełożył Nowy Testament na łacinę

Krytyka chciwości, obłudy, rozpusty kościoła

Chęć pojednania odłamów chrześcijaństwa przez kompromis

Człowiek ma wolną wolę

Wybór kluczowy dla człowieczeństwa

Nauczanie wg. Erazma z Rotterdamu

Radosność, ciekawość, zainteresowanie, przyjemność z poznawania świata

Przeciwnik kar cielesnych

Serdeczność względem uczniów

Nauczanie przede wszystkim przez literaturę

Obok łaciny nauka greki

Św. Thomas More

Intelektualista, lord, dostojnik najwyższego szczebla w Anglii

Przyjaciel Erazma z Rotterdamu

Krytyk monarchii

Falszowanie pieniędzy, lekceważenie biedy, głupota, okrucieństwo

"Utopia"

Dzieło, za które doceniło go wielu ludzi, np. Marx, JP II

"Utopia" [Nigdzie] More'a

Utwór o idealnym ustroju państwa lub jego satyryczna krytyka

Proste prawo bez prawników

Wielostopniowe, złożone wybory władz

Ukrywanie swojej opinii

Eutanazja

Seks przedmałżeński -> Dożywotni zakaz ślubu

Spowiedź żon do mężów i dzieci do rodziców

Wychowanie i nauka równe dla obu płci, w języku ojczystym

Wychowanie przez pracę i rzemiosło

Wyjątek: przyszli uczeni

Każdy pracuje

Brak własności prywatnej

Wspólne jadłodajnie i kuchnie, uspołecznienie produkcji

Ujednolicone, proste ubrania

Dzieci się stroją, ale jest to mijająca faza

Unikanie wojen, sporadyczne kary śmierci

Niewolnictwo przez ciężką pracę

Kiedy dojdzie do wojny i dla przestępców

By KontoDoNauki

cheatography.com/kontodonauki/

Published 6th August, 2023.

Last updated 6th August, 2023.

Page 1 of 3.

Sponsored by [ApolloPad.com](https://apollopad.com)

Everyone has a novel in them. Finish Yours!

<https://apollopad.com>

Francis Bacon

Knowledge is power

France is bacon

Filozof renesansu i baroku, empiryk

Poznanie- współpraca zmysłów i rozumu

Klasyfikacja nauk

Oddzielenie fizyki od metafizyki

Indukcjonizm eliminacyjny

Badanie tego, z czym zjawisko współwystępuje i z czym nie, oraz w jakich warunkach zachodzi ono z odmienną siłą

4 typy złudzeń:

- **Plemienne**- wspólne wszystkim ludziom. Antropomorfizmy, iluzja sensu w świecie
- **Jaskini**- prywatne przesady
- **Rynku**- siedzące na końcu języka, spowodowane mylnym, nieprecyzyjnym nazewnictwem
- **Teatru**- akceptowanie błędów autorytetów

Machiavelli

Pisarz, filozof, teoretyk polityki, historyk, dyplomata Italii

Prawda o ludziach wynika z historii. Jest ważniejsza od ideałów moralnych

Wartością jest **skutek działania**

Spryzają jej: energia, inicjatywa, szybkie decyzje

Kierowanie się wyłącznie uczciwością prowadzi do klęski

Państwo całkowicie świeckim tworem

Władca nie musi być moralny

Ale ma uchodzić za dobrego, pobożnego, sprawiedliwego

Machiavelli (cont)

Naród jest marny, chciwy, głupi, potencjalnie groźny i egoistyczny

W ten sam sposób powinien być traktowany

Inspiracja do pojęcia **osobowości makiawelicznej**

Brak uczuć wyższych, instrumentalne traktowanie innych, chłodne relacje interpersonalne. Częste manipulowanie innymi dla własnych zysków. Brak poszanowania potrzeb, nieufność, lekceważenie [Wikipedia]

Philip Melachthon (Schwartzertd)

Humanista, pedagog, działacz religijny reformacji, profesor

Przyjaciel Erazma z Rotterdamu i współpracownik Martina Lutra

Reformator szkolnictwa niemieckiego

W duchu propaństwowym i protestanckim (luteriańskim)

Upowszechnił nauczanie matematyki

Przełożył Arystotelesa na łacinę

Oczyszczając ze średniowiecznych naleciałości

Namawiał do zabijania innowierców

Marko Marulić

Poeta, ojciec literatury chorwackiej

**Stworzył termin "psychologia" i nadał mu sens

"Psichologia de rationae animae humane"

Goclenius

Rudolph Gockel Starszy

Profesor fizyki, matematyk, logik, filozof

"Psychologia, czyli o doskonałości człowieka, o duszy, a przede wszystkim o jej pochodzeniu [...]"

Jan Amos Komensky

Filozof, działacz i zwolennik religijny

Pogłębił i rozwinął myśli Vivesa i Bacona

"Wielka dydaktyka"

Prekursor współczesnej dydaktyki

Trzyelementowy schemat poznania

Współzależność intelektu, mowy i działania: Rozum poznaje, język tłumaczy, ręka wytwarza

Nauczanie wg. Komenskogo

Ustawiczna edukacja przez całe życie

Uniwersalizm

"Aby wszyscy wiedzieli wszystko o wszystkim"

Nie istnieją ludzie zbyt tępi na naukę

Nauczanie w języku narodowym, takie samo dla wszystkich, bez względu na dochody i płeć

4 poziomy nauki:

- **Szkoła macierzysta** (do 6 r.ż.)- mama uczy wszystkiego w domu
- **Szkoła języka ojczystego** (do 12 r.ż.)- szkoła elementarna, powszechna
- **Szkoła języka łacińskiego** (do 18 r.ż.)- dla zdolniejszych
- **Akademia** (do 24 r.ż.)- jedyna w państwie instytucja, dla przyszłych uczonych

By KontoDoNauki

cheatography.com/kontodonauki/

Published 6th August, 2023.

Last updated 6th August, 2023.

Page 2 of 3.

Sponsored by [ApolloPad.com](https://apollopad.com)

Everyone has a novel in them. Finish

Yours!

<https://apollopad.com>

Andrzej Piotr Modrzewski (Frycz)

Humanista, sekretarz Zygmunta I Starego, duchowny katolicki

Głosił absolutną równość wobec prawa

Postulat kościoła narodowego, niezależnego od Rzymu

Krytyka papieży

| Kreowanie siebie na "półbogów"

Krytyka dworów królewskich

| Głupota, luksus, romansowanie, zabawa

Zwolennik wysokich kar za przestępstwa, w tym kary śmierci

Zwolennik pomocy biedakom

| Przeciwnik wyzysku chłopstwa

Głosił wysoką godność nauczycieli

Kartezjusz

Rene Descartes

Matematyk, filozof, myśliciel

Człowiek jak mechanizm zegarowy

Umysł i ciało wpływają na siebie wzajemnie, pośredniczy szyszynka, tchnienia życiowe w rurkach nerwowych

Wrażenia zmysłowe

| Powstają przez odbicie w szyszynce tchnień życiowych

Ruch ciała

| Spowodowany odcisnięciem w szyszynce umysłu

Idee wrodzone i nabyte

Ciało to maszyna

| Dowód: mimowolne (bezwarunkowe) ruchy ciała

Zwierzęta są bezdusznymi maszynami

John Locke

Filozof, lekarz, ekonomista, polityk

- Teoretyk monetaryzmu, empiryzmu, liberalizmu
- Twórca nowoczesnego republikanizmu

Trójpodział władzy

| (zamiast sądów- dyplomacja)

Istotność rzeczywistego wpływu na rządy

| Prowadzi do identyfikacji ze wspólnotą i w konsekwencji wspólnego przewycięzania egoizmu

Prawo nadrzędne- podstawy życia wspólnoty

Suweren- konstytucja

Wolność polityczna, gospodarcza, tolerancja religijności

| Chrześcijaństwo jest jednak najlepsze

Poznanie wg. Locke'a

Nauka

| Poprzez doświadczenie z **wrażeń zmysłowych i refleksji**

Wrażenia zmysłowe są **pierwotne**

Podział idei

- **Proste**- niepodzielne
- **Złożone**- kombinacje

Umysł złożoną maszyną

Obiektywnie istnieje tylko **materia**

Jakości idei zmysłowych

- **Pierwotne**- są w obiekcie (wielkość, kształt itp.)
- **Wtórne**- subiektywne, pochodzą z percepcji (temperatura, barwa itp.)

By KontoDoNauki

cheatography.com/kontodonauki/

Published 6th August, 2023.

Last updated 6th August, 2023.

Page 3 of 3.

Sponsored by [ApolloPad.com](https://apollopad.com)

Everyone has a novel in them. Finish Yours!

<https://apollopad.com>